

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Irena LIPOWICZ

RPO-710608-V/12/AA

00-090 Warszawa Tel. centr. 22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 22 827 64 53

Warszawa, 21 marca 2013 r.

Pan

BARTOSZ ARŁUKOWICZ

Minister Zdrowia

Szanowny Panie Ministrze,

Jesienią 2012 r. środki masowego przekazu obiegły alarmujące informacje o pogarszającej się sytuacji finansowej instytutów medycznych. Fatalna kondycja finansowa części z nich zagrażała ich dalszemu funkcjonowaniu, prowadząc do ograniczania dotychczasowej działalności leczniczej (np. Centrum Zdrowia Dziecka, Centrum Zdrowia Matki Polki, Instytutu Reumatologii). Wówczas, Pan Minister zapowiedział podjęcie szybkich działań w celu diagnozy sytuacji oraz opracowania rozwiązań prawnych mających na celu przeciwdziałanie problemom związanym z funkcjonowaniem instytutów medycznych i szpitali klinicznych.

W dniu 12 września 2012 r. Najwyższa Izba Kontroli opublikowała „Informację o wynikach kontroli funkcjonowania wybranych instytutów badawczych nadzorowanych przez Ministra Zdrowia” (Nr ewid. P/11/095), obejmującej okres od 1 stycznia 2008 r. do 15 grudnia 2011 r.. Najwyższa Izba Kontroli negatywnie oceniła funkcjonowanie skontrolowanych instytutów, przede wszystkim z powodu:

- niezadawalającej skali realizacji zadań ustawowych - w kontrolowanych instytutach stwierdzono niską aktywność w prowadzeniu prac badawczo - rozwojowych, dominującym obszarem aktywności była działalność medyczna i udzielanie świadczeń zdrowotnych w ramach umów zawieranych z Narodowym Funduszem Zdrowia,
- złej kondycji finansowej większości kontrolowanych jednostek, a także towarzyszącej jej nieefektywności i nieskuteczności działań naprawczych i przedsięwzięć restrukturyzacyjnych (w kontrolowanych instytutach nie powiązано efektów ekonomicznych z polityką kadrową i systemem wynagradzania).

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie oceniła działalność Ministra Zdrowia w zakresie nadzoru sprawowanego nad instytutami badawczymi. Krytycznie - pod względem celowości i rzetelności - oceniła bierność w zakresie działań zmierzających do zmiany organizacji funkcjonowania tej grupy podległych sobie jednostek oraz monitorowania podejmowanych przez nie działań naprawczych.

Wieloletnie zaniedbania w zakresie reformy instytutów nadzorowanych przez Ministra Zdrowia (instytutów medycznych) oraz skutki bardzo trudnej kondycji finansowej tych jednostek dotyczą zarówno pacjentów, jak i pracowników. Niekontrolowane zadłużanie się instytutów i gigantyczne długi części z nich, zagrażają bezpieczeństwu zdrowotnemu obywateli. Najlepiej wyposażone placówki, prowadzące najbardziej skomplikowane i wysokospecjalistyczne procedury medyczne zmuszone są do ograniczania zakresu i ilości udzielanych świadczeń zdrowotnych.

Nie ulega wątpliwości, że finansowanie i nadzorowanie instytutów prowadzących badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie nauk medycznych jest utrudnione, w sytuacji gdy instytuty te nadzoruje Minister Zdrowia, właścicielem majątku jest Minister Skarbu Państwa, świadczenia zdrowotne finansuje głównie Narodowy Fundusz Zdrowia, a działalność badawczą Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Dotychczasowe działania resortu zdrowia w celu rozwiązania podnoszonych problemów są spóźnione i niewystarczające. Zadaniem Zespołu roboczego, powołanego zarządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 10 października 2012 r. (Dz. Urz. MZ z 2012 r. poz.74), jest dokonanie oceny potrzeby oraz warunków reorganizacji Instytutu „Pomnik - Centrum Zdrowia Dziecka”, zmierzającej do osiągnięcia poprawy sytuacji finansowej Instytutu. Tymczasem, analizy funkcjonowania i działań naprawczych wymagają również pozostałe instytuty medyczne. Mimo zapowiedzi Pana Ministra o podjęciu szybkich działań w celu rozwiązania istniejących problemów instytutów medycznych i szpitali klinicznych, dotychczas nie zostały przedstawione konkretne rozwiązania w tym zakresie.

W związku z powyższym, na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.), zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o poinformowanie mnie o działaniach resortu zdrowia w sprawie rozwiązania sygnalizowanych problemów oraz wypracowania podstaw prawnych usprawniających funkcjonowanie instytutów medycznych i szpitali klinicznych.

Z poważaniem
Zuzanna Jędrzejewska